

OBSAH

Poděkování	13
Úvod	17
EVA M. HEJZLAROVÁ, MAGDALENA MOURALOVÁ	
Návod na čtení pro (začínající) výzkumníky	23
Návod na využití knihy pro vyučující	36
ČÁST 1	
DATA VZEŠLÁ Z INTERAKCE S KONKRÉTNÍMI LIDMI	55
Kapitola 1	
Zkoumání aktérů ve veřejněpolitickém výzkumu	57
EVA M. HEJZLAROVÁ, TEREZA DIVÍŠEK, MARTINA ŠTĚPÁNKOVÁ ŠTÝBROVÁ, LUCIE TRLIFAJOVÁ, LUDMIŁA WŁADYNIAK	
1.1 Kdo je ve veřejné politice aktér?	58
1.2 Možnosti výzkumného uchopení aktérů ve veřejné politice	62
1.3 Etika výzkumu s aktéry ve veřejné politice	69
1.4 Příklady výzkumu s aktéry ve veřejné politice	71
1.4.1 <i>Příklad využití fotoelicitace ve fokusních skupinách s lidmi ohroženými sociálním vyloučením (LUDMIŁA WŁADYNIAK, LUCIE TRLIFAJOVÁ)</i>	72
1.4.2 <i>Příklad využití etnografie v ordinacích dětských lékařů v souvislosti s očkováním (TEREZA DIVÍŠEK)</i>	80
1.4.3 <i>Příklad využití „deníkových“ záznamů při výzkumu rodičů dětí nastupujících do mateřské školy (EVA M. HEJZLAROVÁ)</i>	85
1.4.4 <i>Příklad využití expertních rozhovorů při zlepšování protikorupční odolnosti prostředí evropských fondů (MARTINA ŠTĚPÁNKOVÁ ŠTÝBROVÁ)</i>	89
1.5 Závěr	95

ČÁST 2	
ADMINISTRATIVNÍ DATA	105
Kapitola 2	
Veřejněpolitické dokumenty v Česku	108
EVA M. HEJZLAROVÁ, MARIE JELÍNKOVÁ, SIMONA SMRČKOVÁ	
2.1	Výhody, úskalí a etické aspekty výzkumné práce s veřejněpolitickými dokumenty 109
2.2	Typy veřejněpolitických dokumentů 110
2.3	Možnosti výzkumného přístupu k veřejněpolitickým dokumentům 114
2.4	Příklady využití veřejněpolitických dokumentů ve výzkumu 115
2.4.1	<i>Příklad analýzy strategických dokumentů v oblasti lokální integrační politiky migrantů (MARIE JELÍNKOVÁ)</i> 116
2.4.2	<i>Příklad využití evaluačních zpráv ve veřejněpolitickém výzkumu (SIMONA SMRČKOVÁ)</i> 120
2.5	Závěr 127
Kapitola 3	
Legislativní dokumenty ve veřejněpolitickém výzkumu	132
JAN CHMEL, EVA M. HEJZLAROVÁ	
3.1	Právní prameny a dokumenty 133
3.2	Kde vyhledávat právní prameny a dokumenty? 143
3.3	Příklady využití dat o právní úpravě a o legislativním procesu 150
3.3.1	<i>Příklad analýzy reflexe judikatury Ústavního soudu v parlamentních debatách (JAN CHMEL)</i> 150
3.3.2	<i>Příklad analýzy legislativy týkající se samozvitelek (EVA M. HEJZLAROVÁ)</i> 153
3.4	Závěr 157
Kapitola 4	
Rozsudky a správní rozhodnutí ve veřejněpolitickém výzkumu	164
VENDULA KOLAŘÍK MEZEIOVÁ, JAKUB DRÁPAL, EVA M. HEJZLAROVÁ	
4.1	Jak vnímat rozhodnutí soudů a správních orgánů v kontextu? 165
4.2	Kdo a co vydává? 170
4.3	Vlastnosti rozhodnutí 175
4.4	Struktura a obsah rozhodnutí a související etické aspekty 179

4.5	Příklady	186
4.5.1	<i>Příklad využití soudních rozsudků souvisejících s domácími porody (EVA M. HEJZLAROVÁ, VENDULA KOLAŘÍK MEZEIOVÁ)</i>	186
4.5.2	<i>Příklad obsahové analýzy odůvodnění trestů (ROZHOVOR VENDULY KOLAŘÍK MEZEIOVÉ S JAKUBEM DRÁPALEM)</i>	194
4.6	Závěr	202
Kapitola 5		
Veřejněpolitické dokumenty Evropské unie		209
VÍT HAVELKA, VERONIKA KANDUSOVÁ		
5.1	Komparativní výzkum	210
5.2	Pravomoci Evropské unie a principy fungování	212
5.3	Evropské instituce	214
5.4	Legislativní proces	218
5.5	Příklady výzkumného využití veřejněpolitických dokumentů EU	220
5.5.1	<i>Příklad sladování rodinného a pracovního života v dokumentech Evropské unie (VERONIKA KANDUSOVÁ)</i>	221
5.5.2	<i>Příklad vlivu Evropské komise na přijetí služebního zákona v Česku (VÍT HAVELKA)</i>	225
5.6	Závěr	229
Kapitola 6		
Sběr dat prostřednictvím zákona o svobodném přístupu k informacím ve veřejněpolitickém výzkumu		235
JAKUB IRAN, DANA LIPOVÁ, EVA M. HEJZLAROVÁ		
6.1	Výhody a rizika sběru dat na základě zákona o svobodném přístupu k informacím	236
6.2	Poskytování informací na základě zákona o přístupu k informacím	238
6.3	Příklady získávání informací na základě zákona o svobodném přístupu k informacím z praxe	247
6.3.1	<i>Příklad dopadů pandemie na péči o děti se zdravotním postižením (DANA LIPOVÁ)</i>	247
6.3.2	<i>Příklad finančního příspěvku fyzickým osobám v samostatné působnosti obcí (EVA M. HEJZLAROVÁ)</i>	249
6.4	Závěr	252

ČÁST 3	
DATA Z MEDIÁLNÍHO PROSTORU	259
Kapitola 7	
Mediální výstupy ve veřejněpolitickém výzkumu	261
EVA M. HEJZLAROVÁ, MAGDALENA MOURALOVÁ, OLGA ANGELOVSKÁ	
7.1 Co jsou mediální výstupy a možnosti práce s nimi	262
7.2 Jak se dostat k mediálním výstupům	266
7.3 Média a veřejná politika	267
7.4 Možnosti jednoduché analýzy mediálních výstupů	269
7.5 Příklady využití mediální analýzy ve veřejněpolitickém zkoumání	271
7.5.1 <i>Příklad analýzy mediálního obsahu na případu inkluze ve vzdělávání (MAGDALENA MOURALOVÁ)</i>	271
7.5.2 <i>Příklad mediální analýzy v oblasti zdravotní politiky (OLGA ANGELOVSKÁ)</i>	280
7.6 Závěr	286
Kapitola 8	
Sociální média jako zdroj dat pro veřejněpolitický výzkum	292
MAGDALENA MOURALOVÁ, EMA HREŠANOVÁ, EVA M. HEJZLAROVÁ	
8.1 Využití sociálních médií pro veřejněpolitický výzkum	293
8.2 Specifika různých platforem a nástroje pro jejich zkoumání	298
8.3 Specifika výzkumného využití dat ze sociálních médií	302
8.4 Příklady výzkumu využívajícího data z digitálního prostoru	307
8.4.1 <i>Příklad využití facebookové skupiny Učitelé+ při výzkumu prožívání pandemie covidu-19 pečujícími učitelkami (MAGDALENA MOURALOVÁ)</i>	307
8.4.2 <i>Příklad využívání digitálního terénu při výzkumu porodnického aktivismu (EMA HREŠANOVÁ)</i>	313
8.5 Závěr	315
Kapitola 9	
Kvantitativní a kvalitativní obsahová analýza	321
PETRA JANSA	
9.1 Obsahová analýza jako metoda	321
9.2 Kvantitativní obsahová analýza	323

9.3	Kvalitativní obsahová analýza	330
9.4	Srovnání kvantitativní a kvalitativní obsahové analýzy	336
9.5	Příklad využití obsahové analýzy	338
9.5.1	<i>Příklad použití obsahové analýzy v rámci případové studie mediálního obrazu identity města a vlivu festivalu Colours of Ostrava na něj (PETRA JANSÁ)</i>	338
9.6	Závěr	345

Kapitola 10

Mediální data a kritická analýza diskurzu 352

LYDIE KÁRNÍKOVÁ

10.1	Kritická analýza diskurzu: intelektuální zdroje a klíčové pojmy	353
10.2	Kritická analýza diskurzu a mediální diskurz	357
10.3	Nástroje kritické analýzy diskurzu: rozbor argumentace a diskurzivní strategie	359
10.4	Příklad využití kritické analýzy diskurzu	364
10.4.1	<i>Příklad využití kritické analýzy diskurzu: Postsocialistické pohledy na odstraňování uličních názvů z období socialismu (LYDIE KÁRNÍKOVÁ)</i>	364
10.5	Závěr	371

ČÁST 4

DATA Z PROSTŘEDÍ VÝZKUMU 383

Kapitola 11

Sekundární analýza existujících dat 385

MAGDALENA MOURALOVÁ, JAN SKALÍK

11.1	Přednosti sekundární analýzy dat	388
11.2	Úskalí sekundárního využívání dat	389
11.3	Přístup k datům	391
11.4	Na co si dát pozor při sekundární analýze dat	394
11.5	Příklady využití sekundární analýzy dat ve veřejněpolitickém výzkumu	395
11.5.1	<i>Příklad sekundární analýzy dat: Postoje učitelů k vnější diferenciaci (MAGDALENA MOURALOVÁ)</i>	395
11.5.2	<i>Příklad sekundární analýzy dat: Co má vliv na hlasování o životním prostředí (JAN SKALÍK)</i>	403
11.6	Shrnutí a závěr	407

Kapitola 12	
Systematická rešerše	414
ALEXANDR KASAL, JANA HOROVÁ, IVA BRABCOVÁ	
12.1 Typy systematických rešerší	416
12.2 Metodologie	417
12.3 Příklady aplikace metody systematické rešerše	424
12.3.1 <i>Příklad systematické rešerše efektivních intervencí prevence sebevražedného jednání jako podklad pro národní akční plán prevence sebevražd (ALEXANDR KASAL)</i>	424
12.3.2 <i>Příklad podpory neformální péče v celosvětovém kontextu (JANA HOROVÁ, IVA BRABCOVÁ)</i>	428
12.4 Závěr	433
ČÁST 5	
DALŠÍ FANTASTICKÉ PŘÍSTUPY K DATŮM A JEJICH ZPRACOVÁNÍ	441
Kapitola 13	
Práce se zahraniční praxí při zkoumání veřejných politik	443
MAGDALENA MOURALOVÁ, NATÁLIE NÝVLTOVÁ, TOMÁŠ BARTÁK, KAROLÍNA DOBIÁŠOVÁ	
13.1 Komparativní výzkum	444
13.2 Výzkum dobré praxe	448
13.3 Příklady práce se zahraniční zkušeností	449
13.3.1 <i>Příklad komparace politiky sociálních služeb pro seniory v České a Slovenské republice (KAROLÍNA DOBIÁŠOVÁ)</i>	450
13.3.2 <i>Příklad politiky poskytující individualizovanou péči osobám se zdravotním postižením (TOMÁŠ BARTÁK, NATÁLIE NÝVLTOVÁ)</i>	458
13.4 Závěr	462
Kapitola 14	
Process tracing	469
MICHAELA VESELÁ HIEKISCHOVÁ, ARNOŠT VESELÝ	
14.1 Základní koncepty metody	471
14.2 Deskriptivní vs. explanační cíle	480

14.3	Použití metody process tracing v sedmi krocích: Příklad vzniku Úřadu práce ČR (MICHAELA VESELÁ HIEKISCHOVÁ)	481
14.4	Příklad uplatnění metody process tracing	490
14.4.1	Příklad využití process tracingu na příkladu vzniku Národní rady pro vzdělávání (ARNOŠT VESELÝ)	490
14.5	Závěr	494
Kapitola 15		
Evoluce nové metody: institucionální analýza přerozdělování veřejných prostředků na příkladu rodiny		
	PATRICIA FRERICKS, MARTIN GURÍN, JULIA HÖPPNER	502
15.1	Krok první: state-of-the-art	502
15.2	Geneze a vývoj metodologického designu	508
O autorech		527
Dedikace		534